

III KNIHA ZLIN

Katharina Hackerová

NECITOVÉ

The translation of this work was supported by a grant from the Goethe-Institut that is funded by the Ministry of Foreign Affairs.

Originally published as „Die Habenichtse“ by
© Suhrkamp Verlag Frankfurt and Main 2006
Translation © Lenka Housková, 2010
Cover and layout © Lucie Mrázová, 2010

ISBN 978-80-87162-67-5

– Všechno se změní, prohlásil Dave, když před domem konečně zastavil stěhovací vůz, pak zvedl Sáru na ramena, to neudělal už dávno, a rozběhl se s ní ulicí až dolů ke kostelu, z něž právě vyšel farář a přátelsky jim mával. Listí na stromech se zrovna začalo vybarvovat, – Vidiš, už to začíná, řekl Dave, protože teď je teprve září, a zastavil pod jedním z platanů, aby si Sára mohla utrhnout list. – Jak je velký, žasla a Dave ji postavil na zem a opatrně jí list držel před očima. – Větší než tvoje tvářička, pronesl vážně. – Proč jsme tu? ptala se znovu a Dave jí trpělivě vše vysvětloval. – Teď jsi doma tady, uzavřel to. Sára se zamyslela. – Ale včera to tak ještě nebylo, řekla nejistě, – Ne, souhlasil s ní Dave, včera ještě ne, včera jsme se teprve stěhovali. – A kdyby ještě žila teta Marta, tak by to tak taky nebylo? – Kdyby ještě žila teta Marta, tak bychom dál bydleli v Claphamu, souhlasil Dave, ale už neměl chuť v diskusi pokračovat. – Nasedni, zavelel a přidřepil si. Přehodila mu nohu kolem krku, chytila se ho pevně za vlasy. – Za vlasy ne! vykřikl Dave a vyrazili ulicí nejdřív dolů a pak nahoru, – Dokážeš si to zapamatovat? zeptal se Dave, Lady Margaret Road číslo 47. Sára poslušně opakovala. – Musíš to vědět, kdyby ses ztratila,

snažil se jí vštípit, teď, pronesl slavnostně, – když půjdeš do přípravky, – teď když půjdu do přípravky, opakovala Sára a rozběhla se k jejich novému domovu.

Viktoriánské domy se k sobě tiskly, lišily se pouze v detailech fasád, některé měly byt i v suterénu, jiné ne. V domech, které neměly *garden flat*, patřila zahrada – úzký pruh země obklopený cihlovou zdí – bytu ve zvýšeném přízemí, z ulice vedla malá dvířka do sklepa, v němž se dříve skladovalo uhlí a nyní v něm stál nepotřebný nábytek, matrace, rozbité televize. Byla tu i dětská postýlka, kterou Sářin otec vynesl nahoru a nadával při tom, – Měl bys být rád, řekla mu Sářina matka rozmrzele, a pak se dohadovali o dece, která ležela na pohovce a na které byly vyvedené rostliny, mezi nimiž seděl obrovský tygr. Pohovka stála ve výklenku, tygr trůnící v zeleni byl vidět i zvenku.

– Podívej, Polly! volala Sára z Davových ramen, když spolu přiklusali ke dveřím. Černobílá kočka skočila na opěradlo pohovky, rozvalila se a packou podrbala tygra na hlavě. – Polly! opakoval Dave a naslouchal rozrušenému hlasu svého otce, a když zazvonili, otevřela matka a nasupeně se dívala přes jejich hlavy někam na ulici.

– Uvidíš, řekl Dave večer, když seděl na okraji její postýlky a hladil ji po vlasech, – je to tu úplně jiné než v Claphamu. – Protože jsou tu jiné domy? zeptala se Sára. – Domy jsou jiné, lidé také, řekl, – dad najde práci a viděla jsi, jak se mum usmála? Sára rozpačitě mlčela. – Ty půjdeš do školy, pokračoval Dave, – určitě, vstal a lehl si do postele. – Dave? ozvala se Sára, ale on už spal.

Druhý den bylo pondělí a ji probudily hlasy na chodbě, pak bouchly dveře. Nikdo nepřišel, aby ji vzbudil, pak dveře bouchly podruhé a zavládlo ticho. Vstala, šla k oknu, viděla malý autobus, zastavil, řidič vysunul schůdky a čekal, než z protějšího domu vyšla starší žena a nastoupila,

mezitím kouřil, pak zase zastrčil schůdky, sedl za volant a vyjel. Dave byl pryč a rodiče také, ale přišla Polly a stuli-la se Sáře k nohám. V obývacím pokoji ještě stály krabice, i hračky měla ještě v nějaké krabici, a tak se den spíše táhl, dokud nepřišlo odpoledne a Dave se vrátil v nové školní uniformě. Hned to cítil a taky našel rychle místo za gaučem, kde si přidřepla a pustila vše do kalhot. Byla to jen malá skvrna, a on ji škádlil – Co dostanu za to, že to na tebe neřeknu? Pak jí pomohl vše vyprat, tvářil se smutně. – Pověsíme je za okno, mum si ničeho nevšimne. Našel její panenku, byla v jedné z těch krabic v obývacím pokoji, pak začal vybalovat věci a ona se schovala za pohovku a hladila Polly. – Pojď mi pomoci, vyzval ji Dave později a v ruce držel talíře a příbory. – Uvidíš, řekl, mum přinese něco k jídlu a večer všichni čtyři společně povečeříme. – I Polly, řekla Sára. – I Polly, souhlasil Dave.

2

Televize stála na nízké hnědé skříňce a do pokoje vysílala obraz dvou hroučících se věží a lidí, kteří se vrhali z oken vstříc smrti. Na stole v jídelně byly připravené sklenice a talíře alespoň pro třicet hostů, ovšem většina z nich nepřišla. Ginka koupila odpoledne tři láhve ginu pro ty, kteří si rádi dají něco silnějšího než víno, řekla a ukázala na Jakuba, jehož pozvali poprvé. Ráno se vrátil z New Yorku, ještě včera byl ve World Trade Center a všichni se na něj dnes vrhali, jako by i on přežil tu katastrofu, a kladli mu otázky, na které nedokázal odpovědět; nedokázal se soustředit. Isabela se zavřela v Ginčině pracovně, chtěla zavolat Alexe, ale zapnul se pouze záznamník. Isabelu okamžitě zahlodalo, kde asi Alexa s Klárou tráví večer. Před televizí se pak málem rozplakala, i když se jí zdálo absurdní brečet kvůli lidem, které nezná, oplakávat tolik neznámých mrtvých. V ruce stále svírala telefon, z nějž zněl Alexin krátký vzkaz. V Ginčině kanceláři stál malý šedivý gauč, kožený potah už byl prosezený, jeden polštář spadl na zem, někdo se pokusil odstranit jakousi nečistotu, prozrazovala to podlouhlá světlá skvrna. Posadila se, po krátkém zaváhání si zula boty a nohy položila na opěradlo, chtěla na chvíli zavřít oči, jen na pár minutek, v tom se však ozvalo

zaklepání a vstoupil Jakub, bez rozpaků se posadil vedle ní, téměř se ho chodidly dotýkala. Nevzpomínáš si na mě, konstatoval. Bez náznaku zvědavosti si prohlížela jeho nazrle vlasy, poněkud zjemnělé rysy, plné tváře, kvůli nimž jeho pusa vypadala tak malá, ale vyvažoval ji pořádný nos a vysoké čelo, slušelo mu to, rozhodně na své okolí působil příjemně. Nevzpomínala si. Na malém starém stolku s tenkými nožičkami stála váza plná odkvetlých růží, stonky již ztmavly a v kazící se vodě plaval list, který ve váze vypadal jako pod lupou. Ginka něco volala, volala ji nebo toho muže, který ji opatrně vzal za ruku, svíral ji, měla trochu vlhkou dlaň, a čekal. Freiburg, říkala si Isabela. Bez ohledu na kilometry, roky, četná rozhodnutí a podání rukou se nyní rozvzpomínala na kmeny stromů mokré po dešti, holé a temné v soumraku, na prořídle roští, jež jako by zpusťovala bouře, která však tak hluboko do lesa nemohla proniknout, na strmý svah porostlý ostružinami, na mýtinu, kde v létě rostla pod duby hustá a svěží tráva v místech, kde stromy stojí daleko od sebe, jako by ani jeden z nich nechtěl být rušen. Udiveně pronesla jeho jméno. Jakub. Vzpomínala si na procházku před deseti lety, na les, na soumrak a vlhko, na nejistotu, s níž sáhla po Jakubově ruce, i když věděla, že se vrátí ke svému milenci, k jejich vyvanulému a ponižujícímu soužití. Pootevřenými dveřmi nyní dopadal paprsek světla přímo na tři uvadlé růže.

Jakub oddychoval pomalu, tvář měla stále hladkou, bez vrásek, možná že její piha trochu povyrostla a kůže na krku malinko povolila, rád by ji byl políbil. Její oči mu směle vracely pohledy, tehdy v lese se bála, a nechala se proto dovézt do jeho špatně vytopeného podnájmu. Pochopil, že na něj nečekala.

Ginka vešla do pokoje, měla boty na podpatku a v obličeji bolestnou grimasu. Když si jich všimla, začala se smát a volala na ostatní něco, čemu nikdo nerozuměl.

Později doma se Isabela ještě jednou zbytečně pokusila zastihnout Alexu. Měla puštěnou televizi, v níž v neomylné linii letělo letadlo ke druhé věži.

Druhý den ráno byla v kanceláři první. Zapnula počítač, otevřela okno, dlažba venku se leskla po včerejším dešti, zato cihlové oblouky městské dráhy byly matné, jako by se měly rozdrolit. Na stole našla návrhy, které si vytiskla, aby je mohla ukázat Andrasovi a Petrovi, ale včera na to nedošlo, jméno majitele firmy Pannier & Tarnow modře svítilo, mezi ostatními názvy působilo energicky: Domovnícké služby – Berlínská správa domů. Ráda dělala na malých zakázkách, které šly oběma partnerům na nervy – vývěsní štíty, brožury, dopisní papíry, vizitky. Hoto-vo. I malé ptáče doskáče. Chyběl už jen reklamní leták.

Ve dvanáct hodin konečně přišel Petr a ona si udělala přestávku na oběd. Šla na Hackeschen Markt, který byl na tuto dobu nezvykle prázdný, ale kavárny a restaurace už měly otevřeno, uvnitř seděli turisté očividně nerozhodní, zda mají pokračovat v poznávání města nebo zůstat sedět. A všude noviny plné těch fotografií. Isabela měla úzkou sukni ke kolenům a tenisky, došla až na Oranienburskou ulici – před synagogou stálo více policistů než jindy –, pak se otočila a rozhodla se zahrnout do Rosenthalerské. Nebe bylo zatažené, ulice a výlohy mléčné, chodci jakoby podezírali jeden druhého, jako by každou chvíli měli uskočit do krytu, jako by se vzájemně ostýchali, protože netušili, co si v takové situaci myslet, jak se tvářit? Isabela se zastavila před jedním obuvnictvím, aby se zkontrolovala v zrcadle, nepozorovala na sobě ale žádné stopy pohnutí. Upravila si účes, světle hnědé husté vlasy. Měla výrazný obličej především díky tomu, že jej tvořil rovnoměrný bledý ovál s čistou pleť. Prohlédla si svou tvář zleva i zprava. Vedle ní najednou stála malá holčička,

opičila se po ní, pak se na Isabelu zakřenila a utekla; na nohách měla drobné růžové balerínky. Isabela se podívala na své boty a vstoupila do obchodu. Prodavačka zvedla otráveně hlavu, rozevřené noviny nechala z pultu sklouznout na zem, aniž by se dál zajímala o osud těch, kteří zůstali na fotografiích navždy zachyceni ve svém pádu. Řekla Jakobovi, že na něj bude čekat ve *Würgeengel* v osm hodin, a nyní ji ani tak netrápily její staré boty, ale otázka, jak se vlastně v téhle situaci cítit. Nechala si přinést pár bot s nízkými podpatky ve tvaru půlměsíce, protáhlé, úzké matné černohnědé. Přes nárt měly gumový pásek; Isabela se v nich procházela před zrcadlem klapajíc po nových, zřejmě nepříliš kvalitních parketách, které už byly místy odřené, – dnes večer mám *date*, řekla, a... – Dnes večer?, ujistila se prodavačka, jako kdyby jí Isabela oznámila, že jde na pohřeb. Přišlo jí směšné, že by se podobně jako ve špatném filmu dnes večer místo Jakuba mohl objevit její freiburský přítel, z jehož oblečení by znovu ucítila seno, ač se to k němu vůbec nehodilo. Poznal by ji jistě stejně rychle jako Jakub, protože se od svých dvacátých narozenin téměř nezměnila a měla do dnes hladkou tvář a nevinný výraz.

Stále přecházela sem a tam před zrcadlem, pozorovala svoje nohy. Prodavačka ji beze slova, ale s kritickým pohledem sledovala, přešlápla, měla úzké kalhoty, podupávala růžovou botou na vysokém podpatku, která měla místo spony zlatého brouka. Zapomněla pustit hudbu, ale jakou hudbu by vůbec měla v takový den pustit? Auta se venku pohybovala nějak pomaleji než jindy. Za výlohou projelo dítě na kole, maminka ho držela pevně za nosič. Čekala, že se dnes večer sejdou s Jakubem ve *Würgeengel* a dál... Dál se uvidí. Když za nimi Ginka se spikleneckým úsměvem a přehnaně ohleduplně přivřela dveře, nemusel nic říkat, ani se už neusmíval. Klap

klap, podpatky jako půlměsíce na parketu, teď by hudbu uvítala, rytmus, sentimentální píseň, prodavačka šla k pultu, sklonila se ladně k přehrávači, musela se natáhnout, propnout nohy, jen trochu vystrčila malý zadeček a košile se jí vyhrnula o něco výš, takže poodhalila kousek zad, téměř bílých, velmi útlých a o něco níže malou oblínku tam, kde začínal zadek, hladký a pevný. – Jsou opravdu skvělé, řekla prodavačka bez zájmu.

Odpoledne se Isabela konečně dovolala Alexe, – prosím tě, co by se nám mohlo stát, v pozadí Klářin smích, – proč si děláš starosti? To Isabelu popíchlo, jako pokaždé, když jí Alexa naznačila, že pro ni už není na prvním místě, není pro ni nijak zvlášť důležitá, a proč taky – jen kvůli tomu, že spolu dva roky žily v jednom bytě? Jakub na ní ale bude dnes večer čekat, – budu na tebe čekat, řekl jí a odešel. První rok, kdy žila v Berlíně, nakupovala Isabela jako šílená oblečení, aby se zbavila toho heidelberského a freiburského provinčního zápachu, ale Hana se jí smála. Alexa se pak nastěhovala ke Kláře a Isabela od té doby schraňovala peníze, jako by tak hromadila minulost i budoucnost, aby směla zůstat v úzké skulině mezi nimi, nedotkla se ani peněz, které jí rodiče posílali, aby jich užila dle vlastního zvážení, jak jí otec každé Vánoce a narozeniny psal. Isabela si zula boty, stála v černých punčocháčích na parketách a kývla na prodavačku. 279 marek. Venku se se skřípáním rozjela tramvaj. Isabela se rozhodla, nechala si zabalit tenisky a vklouzla znovu do nových bot; podpatky hlasitě klapaly po chodníku, dítě na kole, malý kluk k ní vzhledl, pak se usmál, vzepřel se v sedle a vyrazil. Když se znovu na Isabelu otočil, málem spadl. Děti ji měly rády, jako by sama zůstala dítětem, – jsi jen trochu přestárlá maskovaná čtrnáctka, říkala Alexa a kupovala jí dětské froté prádlo, ve kterém ji pak fotografovala. Ve vzduchu kroužil vrtulník.